

Třebíč se pyšní dalším uměleckým a historickým skvostem. Oponu v Zadní synagoze, která zakrývá schránku na tóru, prohlásilo nedávno Ministerstvo kultury ČR za kulturní památku. Synagogální opona neboli parochet je spolu s objektem synagogy majetkem města. Po prohlášení památkou plánuje nyní radnice její restaurování.

Ministerstvo kultury ve svém závěru k prohlášení památkou uvádí:

„Parochet umístěný v Zadní synagoze v Třebíči reprezentuje hodnotný příklad kvalitně provedené synagogální opony, určené k zakrytí svatostánku. Jedná se o textilii pocházející z druhé poloviny 18. století, jejíž podšívka je zhotovena ze staré synagogální opony ještě staršího data vzniku.

Přední díl textilie je ve svém ústředním pruhu označen donačním nápisem, okolní pruhy látky jsou bohatě zdobeny vyšívaným rostlinným dekorem. Parochet tak dokumentuje i úroveň dekorativní výšivky v 18. století. Opona byla přemístěna do Třebíče z hroznětínské synagogy na Karlovarsku a dnes je již nedomyslitelnou součástí Zadní synagogy. Parochet zde velmi příjemně dotváří a esteticky zhodnocuje vyznění interiéru synagogy a výrazně se uplatňuje ve vnímání sakrálního prostoru. Jako jeden z nemnoha dochovaných artefaktů tak upomíná na židovskou kulturu a způsob života této společnosti.“

Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Telči, popisuje parochet takto:

„Parochet neboli synagogální opona zakrývající schránu na tóru je vysoká 180 cm a široká 144 cm. Parochet je ze sametu a skládá se ze dvou částí, z předního dílu a podšívky. Látka předního dílu a látka podšívky jsou různého stáří, přičemž podšívka opony je starší než přední díl a je zhotovena ze staré synagogální opony pocházející z 18. století. Tato kombinace je velice neobvyklá a ojedinělá. Synagogální opona sestává z pěti vertikálních pruhů. Ústřední pruh je tvořen modrým sametem, jenž v horní části obsahuje donační nápis, spodní část je krášlena třásněmi ve třech řadách. Ve střední části tohoto pruhu a po jeho stranách motiv vlnky, jenž je vytvořen z několika vrstev vícebarevných bavlnek. Ústřední pruh obklopují dva širší pruhy světle hnědého sametu, na nichž je stříbrnou a zlatou nití vyšit dekor, tvořený stuhou a rostlinnými motivy. Parochet je nastavován krajními pruhy látky s kostkovým vzorem v hnědých tónech. Zadní část je stejně jako ta přední členěna pěti svislými poli, přičemž prostřední pruh je tvořen starou synagogální oponou, na níž je ještě patrný donační nápis. Na horním okraji je k oponě upevněno osm oček pro zavěšení.“

--